

PRESSEMEDDELELSE UMEÅ UNIVERSITET 14. juni 2018

BILUDSTØDNING OG TRÆFYRING ØGER RISIKOEN FOR AT BLIVE DEMENT

Indånding af biludstødning eller røg fra træfyring forårsager ikke kun astma og risiko for hjertekarsygdom – det øger også risikoen for at blive ramt af demens. Og det selv ved mængder, der ligger under grænseværdien for luftkvalitet. Det viser en langtidsundersøgelse fra Umeå Universitet.

Vi kan i denne undersøgelse skelne mellem hvilke påvirkninger partikler fra forskellige kilder giver. Og vi kan se at både biludstødning og træfyring hver for sig forårsager en forhøjet risiko for demens. Vi kan desuden se negative effekter endda ved niveauer under myndighedernes grænseværdier, siger Anna Oudin, forsker på Enheden for erhvervs- og miljømedicin ved Umeå Universitet.

I undersøgelsen har forskere ved Umeå universitet og Statens Institut for Meteorologi og Hydrologi i Norrköping i en 15-års-periode fulgt folk der blev syge af demens og sammenlignet det med indholdet af partikler fra trafik og træfyring på det sted hvor folk har boet. Grundlaget er den såkaldte Betula-undersøgelse, en langtidsundersøgelse af demens blandt 1800 Umeå-borgere.

Hvert år dør flere tusind personer i Sverige som følge af luftforurening. Der findes tydeligt belæg for at mennesker som bor i områder med lav luftkvalitet har højere risiko for at rammes f.eks. af hjertekar-sygdomme. Som oftest har det været luftforurening fra trafikken som blev betragtet som den mest farlige, men lokalt kan træfyring have en lige så stor påvirkning af helbredet.

At bo i områder med de højeste værdier for røg fra træfyring resulterede i en forøgelse af risikoen for at rammes af demenssygdomme på 30 procent. I

husholdninger med egen brændeovn eller trækedel (kamin eller vedpanna) var forøgelsen yderligere dobbelt så stor. De løb mere end 70 procents forøget risiko for at blive demente.

– Mange hæfter sig ved at træfyring er 'naturlig' og tror derfor, at udledningerne herfra er ufarlige, men vi ved fra tidligere undersøgelser at brænderøg indeholder skadelige stoffer og påviseligt f.eks. har medført astma. Vi har tidligere haft det svært med at vurdere helbredseffekten i befolkningen, fordi vi savnede gode data over indholdet i luften af skadestoffer, men det har vi nu udviklet, forklarer Anna Oudin. At luftforurening kan forøge risikoen for demens er relativt nyt. Resultaterne fra Umeå er derfor værdifulde for bedre at forstå de sammenhænge, som nu iagttages i flere undersøgelser i mange forskellige lande.

(Redaktionel note: Bemærk vores tidligere nyhed fra New Zealand om brændeovne og børns skadestuebesøg på <http://braenderoeg.dk/news.php?id=119>)

Umeå kommune overholder de fleste grænseværdier for luftkvalitet.

Grænseværdierne skal beskytte EU-borgere mod høje niveauer af luftforurening, men de udgør altså ikke noget sikkert niveau.

Resultaterne er offentliggjorte i det videnskabelige tidsskrift Plos One.

Yderligere information kan gerne fås fra

Anna Oudin Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin, Umeå Universitet,
Sverige

Telefon: 090-785 08 73 E-post: anna.oudin@umu.se

[Till vetenskaplig artikel \(pdf\)](#)

[Till artikeln på Plos Ones webb](#)

Om publiceringen

Association between air pollution from residential wood burning and dementia incidence in a longitudinal study in Northern Sweden

Anna Oudin^{1*}, David Segersson², Rolf Adolfsson², Bertil Forsberg¹

¹Occupational and Environmental Medicine, Department of Public Health and Clinical Medicine, Umeå University, Umeå, Sweden, ²Swedish Meteorological and Hydrological Institute, Norrköping, Sweden, ³Division of Psychiatry, Department of Clinical Sciences, Umeå University, Umeå, Sweden. *corresponding author.

Redakteur: Ola Nilsson